

Sygn. akt I CSK 201/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa E.N-T.
przeciwko [...] Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w W.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 lipca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.
z dnia 13 października 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w W., rozpoznając powtórnie sprawę zasądził od pozwanej [...] Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w W. kwotę 836 295,13 złotych na rzecz powódki E.N. – T. z ustawowymi odsetkami za wskazany okres oraz kwotę 761 295,13 złotych z ustawowymi odsetkami za dalszy okres, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i obciążył stronę pozwaną w całości kosztami postępowania. Sąd uznał, że na podstawie art. 471, art. 361 § 1 i art. 363 § 1 k.c. pozwana nie wywiązała się z zobowiązań zrealizowania wobec powódki nabycia przez nią własnościowego prawa do lokali mieszkalnych i miejsc garażowych, a powódka ze swoich zobowiązań finansowych wobec pozwanej się wywiązała. Uznana przez pozwaną zwaloryzowana kwota wpłat powódki za rzecz Spółdzielni w wysokości 269 875,75 złotych została za zgodą Sądu wpłacona przez Spółdzielnię do depozytu sądowego dnia 7 lutego 2005 r.

W wyniku rozpoznania apelacji strony pozwanej, Sąd Apelacyjny w W. akceptował całokształt ustaleń faktycznych w sprawie dokonanych przez Sąd pierwszej instancji, jednak dokonał odmiennej oceny prawnej i wyrokiem z dnia 13 października 2017 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo, nie obciążając powódki kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że ze względu na nie spełnienie swojego zobowiązania przez powódkę, co zostało wykazane przez Sąd pierwszej instancji w zakresie wpłacania rat po terminach oraz zaniechania wpłacenia końcowych rat, była podstawa do wypowiedzenia jej umowy, co nastąpiło i powódka to przyznała w piśmie z dnia 12 września 1996 r. Powódce nigdy nie przysługiwało spółdzielcze prawo do żadnego z dwóch mieszkań i miejsc postojowych, więc nie mogła żądać odszkodowania za *lucrum cessans*. Zaangażowanie finansowe powódki zostało wyliczone na 68,27% w odniesieniu do mieszkań oraz 56,27% co do miejsc garażowych; stanowiło to 88,5% należnego wkładu do wpłacenia. Według tego oszacowana została przez biegłą sądową zwaloryzowana i nie kwestionowana przez żadną ze stron kwota należna powódce do zwrotu, jako 269 875,75 złotych. Jest to kwota wpłacona przez pozwaną do depozytu sądowego, nie podjęta przez powódkę, ale dostępna po złożeniu przez nią odpowiedniego wniosku.

Zdaniem Sądu drugiej instancji, jeśli po stronie powódki powstała jakakolwiek szkoda, to jest to wymieniona kwota, dostępna dla powódki już od 2005 r. Należało więc podzielić zarzut apelacji o naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 471 w związku z art. 361 § 1 i 2 k.c. Sąd Apelacyjny uznał też za trafny zarzut przedawnienia roszczenia co do kwoty ponad 75 000 złotych, ze względu na przerwanie biegu przedawnienia tylko do wysokości roszczenia objętego pozwem; w tym zakresie Sąd ten podzielił zapatrywanie Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 10 stycznia 2007 r., III PK 90/06.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym wyrokiem w zaskarżonej części, uwzględniającej apelację pozwanego i oddalającej powództwo, przepisów postępowania, tj. art. 386 § 6 k.p.c. przez niezastosowanie oraz art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Naruszenie przepisów prawa materialnego dotyczy art. 123 § 1 k.c. przez „błędą wykładnię i przyjęcie, że zmienienie przez powódkę pismem złożonym dnia 22 marca 2006 r. żądania pozwu przez żądanie zapłaty 75 000 złotych „szacowanej wstępnie” przerwało bieg przedawnienia jedynie co do 75 000 złotych, a nie co do roszczenia jako takiego ostatecznie sformułowanego po przeprowadzeniu opinii biegłych”. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi strona pozwana wniosła o odmówienie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak podstaw określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przepis ten przewiduje możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w razie wystąpienia przynajmniej jednej z przesłanek: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik skarżącej powołał się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wskazując, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Kwestii tej dotyczy wprawdzie pkt 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c., ale w uzasadnieniu wniosku skarżąca uznała, że oczywiste uzasadnienie wynika z rażącego uchybienia Sądu Apelacyjnego, polegające na „niezastosowaniu się przez ten Sąd do związania wynikającego z art. 386 § 6 k.p.c. i dokonania oceny prawnej i ustaleń odmiennych niż Sąd II instancji w wyroku uchylającym poprzedni wyrok I-szej instancji”. Ponadto rażąco zostały naruszone przepisy postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c.

Jakby dodatkowo zostało wskazane, że istnieje potrzeba wykładni przepisu art. 123 § 1 k.c., które wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów odnośnie do przerwania biegu przedawnienia w sytuacji niemożności sformułowania w pozwie wysokości żądanego odszkodowania, a tylko oszacowania wstępnego.

Niestety, w odniesieniu do obu podstaw wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik skarżącej nie zauważył, że w orzecznictwie i doktrynie od dawna są znane, utrwalone i publikowane poglądy co do sposobu uzasadnienia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wymaga to pogłębionego, profesjonalnego wywodu prawniczego, stanowiącego uzasadnienie wniosku na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c., odrębnego od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, gdyż nimi na etapie przyjmowania skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy się jeszcze nie zajmuje. Nie wystarczą zatem hasła nie mające uzasadnienia i niejako przy okazji wskazywanie na zagadnienie prawne, a może na więcej zagadnień, skoro używa się liczby mnogiej, odwołując się do rozbieżności w orzecznictwie, w ogóle nie wskazane.

Podobnie, oczywistość skargi wymaga wywodu prawniczego, z którego będzie wynikać kwalifikowana wadliwość zaskarżonego prawomocnego orzeczenia sądowego, co do którego skarga kasacyjna i postępowanie nią wszczęte nie jest trzecią instancją sądową, tylko postępowaniem nadzwyczajnym.

Biorąc to pod uwagę należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, nie obciążając powódki na rzecz strony pozwanej kosztami postępowania, uznając wystąpienie szczególnych okoliczności,

zwłaszcza że była zwolniona z wniesienia opłaty od skargi kasacyjnej (art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

jw

ał